

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
СПІЛКА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ НУБіП УКРАЇНИ
ШВЕДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ НАУК**

Збірник тез міжнародної наукової конференції

**«ОСВІТА І НАУКА В УМОВАХ ВИКЛИКІВ І ЗАГРОЗ.
ВНЕСОК МОЛОДИХ ВЧЕНИХ В СТАЛИЙ РОЗВИТОК»**

21 – 22 листопада 2024 року

**PROCEEDINGS
«EDUCATION AND SCIENCE IN THE FACE OF CHALLENGES AND
THREATS. THE CONTRIBUTION OF YOUNG SCIENTISTS TO
SUSTAINABLE DEVELOPMENT»**

21 – 22 November 2024, Kyiv – Stockholm

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
СПІЛКА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ НУБІП УКРАЇНИ
СПІЛКА АСПІРАНТІВ НУБІП УКРАЇНИ
ШВЕДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ НАУК**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Міжнародної наукової конференції

**«ОСВІТА І НАУКА В УМОВАХ ВИКЛИКІВ І ЗАГРОЗ.
ВНЕСОК МОЛОДИХ ВЧЕНИХ В СТАЛИЙ РОЗВИТОК»**

21 – 22 листопада 2024 року

**PROCEEDINGS
«EDUCATION AND SCIENCE IN THE FACE OF CHALLENGES AND
THREATS. THE CONTRIBUTION OF YOUNG SCIENTISTS TO
SUSTAINABLE DEVELOPMENT»**

21 - 22 листопада 2024 року, м. Київ

Е-видання НУБіП України

КИЇВ – 2024

УДК 001.3+378:339.9

ББК 65.32

С 91

Національний університет біоресурсів і природокористування України

У збірнику висвітлено аспекти розвитку освіти і науки в умовах викликів і загроз, внесок молодих вчених у сталий розлий розвиток. Збірник уміщує сучасні наукові дослідження у напрямках: гуманітарна наука й освіта в умовах кризового суспільства: соціокультурні зміни; роль менеджменту, економіки та права у досягненні цілей сталого розвитку; екологічна безпека країни: збереження й відновлення ґрунтових ресурсів, біорізноманіття лісів та рослин; тваринництво, ветеринарна медицина і харчові технології через призму концепції сталого розвитку та благополуччя тварин; інформаційні технології й альтернативна енергетика в епоху розвитку інновацій та штучного інтелекту.

Матеріали подано у вигляді тез доповідей проблемно-постановчого, оглядово-аналітичного, узагальнюючого, експериментального та методичного змісту. Авторами матеріалів є представники навчальних і наукових установ України та закордонних інституцій.

Збірник тез опубліковано відповідно до наказу ректора Національного університету біоресурсів і природокористування України про організацію та проведення міжнародної наукової конференції «Education and Science in the Face of Challenges and Threats. The Contribution of Young Scientists to Sustainable Development» від 7.10.2024 №1124.

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ ПОДАНО У АВТОРСЬКІЙ РЕДАКЦІЇ

Редакційна колегія: Тонха О. Л., Отченашко В. В.; Грищенко Н. П., Нестерова Н. Г.

С 91 Освіта і наука в умовах викликів і загроз. Внесок молодих вчених в сталий розвиток: збірник матеріалів міжнародної наукової конференції – К.: НУБіП України, 2024. – 410 с.

ISBN 978-617-8368-84-5

Відповідальний за випуск: Грищенко Н. П.

© Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2024

PATRON

Ministry of Education and Science of Ukraine

ORGANIZER

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
Young Scientists' Union of NULES of Ukraine
Poltava State Agrarian University
Odesa State Agrarian University
Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University
Wroclaw University of Environmental and Life Sciences

SPONSOR

Swedish University of Agricultural Sciences
Swedish Institute
(Svenska Institutet, project number 01236/2023).

PUBLISHER

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine,
Kyiv, Ukraine

EDITORS

Nataliia Hryshchenko, Associate Professor, National University of Life and
Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

The proceedings is printed by the Young Scientists' Union of NULES of Ukraine and according to the rector's order № 1124 entry 07.10.2024, Kyiv.

nat.hryshchenko@nubip.edu.ua

Circulation 500 copies.

Authors of the abstracts are responsible for the accuracy of all statements, conclusions and opinions in the text both ethically and juridically.

«Education and science in the face of challenges and threats. the contribution of young scientists to sustainable development» – K.: NUBiP of Ukraine, 2024. – 410 p.

УДК 001.3+378:339.9

ISBN 978-617-8368-84-5

СЕКЦІЯ 4.

ТВАРИННИЦТВО, ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА І ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА БЛАГОПОЛУЧЧЯ ТВАРИН	256
ANIMAL BREEDING, VETERINARY MEDICINE, FOOD TECHNOLOGIES THROUGH THE PRISM OF THE CONCEPT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND ANIMAL WELFARE	
<i>ШУЛЬЖЕНКО Є. О., ДАНКЕВИЧ Н. І.</i> ПСИХОГЕННА АЛОПЕЦІЯ КОТІВ	257
<i>МИХАЙЛЕНКО Т. Ю., СИЧОВ М. Ю.,</i> ФІТОГЕННІ РОСЛИНИ У ГОДІВЛІ ПТИЦІ	260
<i>ЧЕНЦОВ М. М., ЛИХАЧ А. В.</i> НЕОБХІДНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ І ВИДИ МАНІПУЛЯТИВНИХ МАТЕРІАЛІВ У СВИНАРСТВІ	261
<i>ЯРОЩУК Д. А., ЛИХАЧ А. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПОВЕДІНКИ СВИНЕЙ НА ВІДГОДІВЛІ	264
<i>КАЛІТАЄВ К. К., ЛИХАЧ А. В.</i> ТИПИ КАТЕТОРІВ ПРИ ШТУЧНОМУ ОСІМЕНІННІ СВИНОМАТОК	265
<i>КОВАЛЕНКО О. А., ЛИХАЧ А. В.</i> ВИДИ ГОДІВНИЦЬ ДЛЯ ЛАКТУЮЧИХ СВИНОМАТОК, ЇХ ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ	267
<i>ВОЗНЮК Л. К.</i> СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ВИРОБНИЦТВА КОРМІВ ДЛЯ РИБ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ	269
<i>SAVCHUK D.</i> THE IMPACT OF PRECISION LIVESTOCK FARMING ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN FOOD TECHNOLOGY AND ANIMAL WELFARE	271
<i>ВОЗНЮК Р. Р.</i> СИНТЕТИЧНІ АМІНОКИСЛОТИ У ГОДІВЛІ РИБ	272
<i>ТКАЧЕНКО А., BANDURA I.</i> NEW WAYS OF USING CULTIVATED MUSHROOMS	274
<i>БАБКО А. С., КУЗЬМЕНКО Л. М.</i> ДОСВІД СПІВПРАЦІ ЗІ СТЕЙКХОЛДЕРОМ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ЗА ОПІ ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА	277
<i>БІЛОУС А. М., ІЛЬЧУК І. І.</i> ПЕРЕТРАВНІСТЬ ПОЖИВНИХ РЕЧОВИН ЗЕРНА ЖИТА У КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ	279
<i>ГОНЧАР Ю. М.</i> ВИКОРИСТАННЯ МОЛОЧНОЇ СИРОВАТКИ ДЛЯ РОЗРОБКИ БЕЗЛАКТОЗНИХ СОУСІВ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД У СТАЛОМУ ВИРОБНИЦТВІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ	281
<i>БУЛГАКОВ П. О., ПРИСС О. П.</i> МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВІДХОДІВ СПАРЖІ У ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЯХ	283
<i>ВЕРЖИХОВСЬКИЙ О. О., НЕДОСЄКОВ В. В.</i> ВПЛИВ ВІЙНИ НА БІОБЕЗПЕКУ В СКОТАРСТВІ В УКРАЇНІ	285
<i>КАЧУР Г. М., ВОГНІВЕНКО Л. П.</i> ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ ДО ВИРОБНИЦТВА БЕЗПЕЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ , ЗДОРОВ'Я ТА ДОБРОБУТ ТВАРИН	287
<i>ГОРДІСНКО А. О.</i> АБІОТИЧНІ СТРЕСОРИ У ПТАХІВНИЦТВІ	289
<i>ТІМЧЕНКО О. І., Рудик-ЛЕУСЬКА Н. Я.</i> ТЕНДЕНЦІЇ ЗМІН В ПРОМИСЛІ РИБНИХ ЗАПАСІВ В ВОЄННИЙ ПЕРІОД	291
<i>КАРБАН Ю. В.</i> ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ ХАРЧУВАННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ СИРАМИ ВИГОТОВЛЕНИМИ У ЕКСПЕРТНОМУ ЦЕНТРІ "MILK LOCAL PRODUCT"	293

<i>КИСЛИЦЯ Я. О., МЕНЧИНСЬКА А. А.</i> ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У РИБНІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ: ШЛЯХ ДО ЕКОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА ЗАХИСТУ МОРСЬКИХ РЕСУРСІВ	295
<i>KOSTIUK O.</i> NATURALLY OCCURRING OF TRANSIENT MYOCARDIAL THICKENING AND CONGESTIVE HEART FAILURE IN FOUR CATS. NEW DISEASE MIMICKING HYPERTROPHIC CARDIOMYOPATHY	297
<i>КРУК О. П., УГНІВЕНКО А. М.</i> ЯКІСНІ ОЗНАКИ ЯЛОВИЧИНИ ПОМІСНИХ БУГАЙЦІВ ЗАЛЕЖНО ВІД ЇЇ МАРМУРОВОСТІ	299
<i>НАТАЛИЧ О. В., УГНІВЕНКО А. М.</i> СТАН КОНДИЦІЙ ТІЛА ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ, ЯК ОДНА ІЗ ОЗНАК ВИЗНАЧЕННЯ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ТВАРИН У СКОТАРСТВІ	301
<i>PITERA L., PITERA V.</i> THE USE OF PHYTASE AS AN ALTERNATIVE TO PHOSPHATES IN POULTRY FEEDING UNDER CONDITIONS OF LIMITED ACCESS TO MINERAL SUPPLEMENTS	303
<i>САДВАРІ В. Ю., ШЕВЧЕНКО Л. В.</i> ВМІСТ ЖИРНИХ КИСЛОТ У КРАФТОВОМУ ТВЕРДОМУ СИРІ КАЧОТТА З НЕПАСТЕРИЗОВАНОГО КОЗИНОГО МОЛОКА	305
<i>ПІТЕРА В. О.</i> СТАН КОРМОВОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА АДАПТАЦІЙНІ РІШЕННЯ В ПТАХІВНИЦТВІ	306
<i>КИРИЛЕНКО В. О., КУЛА С. С.</i> ТОВАРОЗНАВЧА ОЦІНКА ХАРЧОВИХ ПЕРЕПЕЛИНИХ ЯЄЦЬ	308
<i>СОКОТ О. Є., БАНДУРА І. І.</i> ГРИБИ ЯК ДЖЕРЕЛО БІОАКТИВНИХ КОМПОНЕНТІВ ДЛЯ ПРОДУКТІВ ЩОДЕННОГО ВЖИТКУ	310
<i>СУСОЛ Р. Л., СТУЛЬНИК І. І.</i> ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ЯЛОВИЧИНИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА БЛАГОПОЛУЧЧЯ ХУДОБИ	312
<i>ЯЦЕНКО О. В., ВИДРИК А. В.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИВЕДЕННЯ БДЖОЛИНИХ МАТОК	314
<i>СЯБРО А. С.</i> ВПЛИВ ЦИТРАТУ МІДІ НА ФОРМУВАННЯ ВІДТВОРНОЇ ЗДАТНОСТІ РЕМОУНТНИХ СВИНОК	316
<i>КІРОВИЧ Н. О., ДІДУР Л. І.</i> ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИРОЩУВАННЯ МОЛОДНЯКА У М'ЯСНОМУ СКОТАРСТВІ	318
<i>ЯСЬКО В. М.</i> СВОЄЧАСНА ДІАГНОСТИКА І ПРОФІЛАКТИКА СТРЕСІВ У ТВАРИН	320
<i>БОЛТОВСЬКА А., КОЛІСНИЧЕНКО Т.</i> РОЗРОБКА ТЕХНОЛОГІЇ МУЛЬТІЗЛАКОВИХ ПУДИНГІВ НА ОСНОВІ ПОДОВО-ЯГІДНОЇ СИРОВИНИ	322
<i>КОНЬКОВ А., КОЛІСНИЧЕНКО Т., СЕРДЮК М.</i> РОЗРОБКА ТЕХНОЛОГІЇ НАТУРАЛЬНИХ ЦУКЕРОК ЗІ ЗНИЖЕНИМ ГЛІКЕМІЧНИМ ІНДЕКСОМ	324
<i>СКАРАЄВ Є., КОЛІСНИЧЕНКО Т., СЕРДЮК М.</i> РОЗРОБКА ТЕХНОЛОГІЇ КРАФТОВИХ ДЖЕМІВ ІЗ ПЛОДІВ ГРУШІ	326
<i>ШАФЕРІВСЬКИЙ Б. С., ІЛЬЧЕНКО М. О.</i> ПОЛІПШЕННЯ ГОСПОДАРСЬКО КОРИСНИХ ОЗНАК СВИНЕЙ ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ МЕТОДАМИ ВНУТРІШНЬОПОРОДНОЇ СЕЛЕКЦІЇ	328
<i>ЧЕРНИШ В. А., ОТЧЕНАШКО В. В.</i> АКТУАЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ГІДРОЛІЗОВАНОГО ПР'ЯНОГО БОРОШНА В ГОДІВЛІ ПТИЦІ М'ЯСНОГО НАПРЯМКУ ПРОДУКТИВНОСТІ	330
<i>ШИЛО В. С., ОТЧЕНАШКО В. В.</i> АКТУАЛЬНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ СИНТЕТИЧНОГО ІЗОЛЕЙЦИНУ В ГОДІВЛІ МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ	332
<i>ЯКОВЕР О. І., ПРИСС О. П.</i> СКОРОЧЕННЯ ВТРАТ ПРИ ЗБЕРІГАННІ ЗЕЛЕНИХ ОВОЧІВ В КОНТЕКСТІ СТІЙКОСТІ ПРОДОВОЛЬЧИХ СИСТЕМ	334

ПОЛІПШЕННЯ ГОСПОДАРСЬКО КОРИСНИХ ОЗНАК СВИНЕЙ ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ МЕТОДАМИ ВНУТРІШНЬОПОРОДНОЇ СЕЛЕКЦІЇ

ШАФЕРІВСЬКИЙ Богдан Сергійович

к. с-г. н., доц., доцент кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького, доцент

ІЛЬЧЕНКО Марія Олександрівна

*к. с-г. н., ст. досл., доцент кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького, доцент
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна
bshaferivsky@ukr.net*

Розведення свиней дає змогу не лише забезпечити продовольчу безпеку країни, але й слугує складовою економічного та соціального розвитку країни [2]. Забезпечення конкурентоспроможності галузі свинарства обумовлено, у першу чергу, генетичним потенціалом тварин за м'ясними й відгодівельними ознаками [3]. В останні роки в Україні значно скоротилися кількість порід, поголів'я свиней та суб'єктів господарювання по їх розведенню через ряд об'єктивних та суб'єктивних причин [4, 5, 7], за все більшої кількості імпортованого поголів'я навіть в племінних стадах. При цьому незаперечною є ефективність використання свиней зарубіжного походження не лише для створення гібридного поголів'я, але й нових типів чи ліній [1, 6, 9].

Інтенсифікація розвитку галузі свинарства в Україні узгоджується з поліпшенням племінної бази [8], яка б вбачала раціональні методи оцінки і підбору свиней для збереження вітчизняного поголів'я та удосконалення продуктивності існуючих і створених порід, типів і ліній.

У роботі висвітлені результати досліджень щодо пошуку методів, які б сприяли підвищенню продуктивності свиней великої білої породи в Україні. Дослідження проведені на свинях великої білої породи різних родин та умовної кровності за великою білою породою зарубіжного походження в умовах племінного репродуктора ТОВ «Агрофірма «Маяк» Полтавської області.

Встановлена вища інтенсивність росту у ремонтних свинок із збільшенням в їх генотипі умовної кровності представників зарубіжного походження. За показниками відтворювальної здатності кращими, незалежно від походження, були свиноматки родини Волшебниці, підтвердженням чого є їх селекційний індекс відтворювальних якостей. Чистопородні матки досліджуваних родин поступалися за показниками відтворювальної здатності особинам з різною умовною кровністю за великою білою породою зарубіжного походження. Відгодівельний молодняк різного походження за материнською основою та умовною кровністю був не консолідований навіть в межах родин. При цьому незалежно від генотипу найкращі показники віку досягнення живої маси 100 кг під час відгодівлі та найвищий середньодобовий приріст проявили представники родини Чорна Птичка. Аналіз поєднання свиноматок родини Волшебниці з кнурами різних ліній ірландської та данської селекції не виявив значущої різниці за більшістю показників відтворювальної здатності, але вплив батька забезпечив найбільше підвищення показників у особин з умовною кровністю 75% за великою білою породою зарубіжного походження.

Зроблено висновок про вплив умовної кровності свиней великої білої породи зарубіжного походження на прояв ознак продуктивності різних генеалогічних формувань та доцільність використання методів внутрішньопородної селекції для поліпшення господарськи корисних ознак свиней в умовах племінного репродуктора.

Список використаних джерел:

1. Березовський М.Д., Нарижна О.Л., Ващенко П.А., Одарюк М.М. Відтворювальні якості чистопородних і помісних свиноматок у поєднанні з термінальними кнурами власного відтворення та іншими батьківськими типами. *Свинарство*. 2020. Вип. 74. С. 26- 34.
2. Волошинов, В.В., Повод, М.Г., Михалко, О.Г., Усенко, С.О., Шаферівський, Б.С., Шостя, Г.М., Шпирна, І.Г. Продуктивні якості та ефективність відгодівлі гібридних свиней данського та канадського походження в умовах промислової технології. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Тваринництво*. Суми. 2024. Вип. 1(56). Серія: Тваринництво, (1), 25-32.
3. Войтенко С.Л., Петренко М.О., Шаферівський Б.С., Карунна Т.І. Племінне свинарство України: виклики часу. *Scientific Progress & Innovations*. 2023. № 26 (3). С. 81–86.
4. Войтенко С.Л., Порхун М.Г., Сидоренко О.В., Ільницька Т.С. Генетичні ресурси сільськогосподарських тварин України початку третього тисячоліття. *Розведення і генетика тварин*. 2019. Вип. 58. С. 110-119.
5. Гетья, А., Супрун, І. Сучасний стан та перспективи розвитку вітчизняного племінного свинарства. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Тваринництво*. Суми. 2021. Вип. 2 (45). С. 146-152.
6. Ібатуллін М.І. Племінне свинарство в Україні: сучасний стан та проблеми вирішення. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. Економічні науки*. 2016. № 3. С. 70–76.
7. Крамаренко С.С., Луговий С.І., Лихач А.В., Крамаренко О.С. *Аналіз біометричних даних у розведенні та селекції тварин*: навчальний посібник. Миколаїв: МНАУ, 2019. 211 с.
8. Церенюк О.М., Гришина Л.П., Перетятко Л.Г. Аналіз племінної бази свинарства України. *Свинарство*. 2022. Вип. 77–78. С. 72–78.
9. Шаферівський Б.С. Продуктивність кнурів спеціалізованих м'ясних порід зарубіжного походження. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2015. Вип. 2. Т. 7. С. 140-145.